

Paris 1932.

D: G. Horváth

En av vår förenings äldsta korresponderande ledamöter, dr G. Horváth, avled 1937 i Budapest vid hög ålder.

Horváth föddes den 23/II 1847 i Csécs i komitatet Abauj-Torna i Ungern, där hans fader, Nikolaus Horváth, var godsägare och där han började sin skolgång. Han genomgick sedan gymnasiet i Kassa (= Košice i nuvarande Tjeckoslovakiet). Genom L. H. Jeitteles, som där var lärare i naturvetenskap, väcktes Horváths intresse för detta studium. Till att börja med ägnade han sig huvudsakligen åt fåglarna och var ej mer än 13 år gammal, när han kunde påvisa en för Ungern ny falk-

art (*Falco neumanni*). Efter avslutade gymnasialstudier inskrevs Horváth i medicinska fakulteten i Wien.

1873 utnämndes han till biträdande kustos för ungerska nationalmuseets zoologiska avdelning, men då denna ställning var dåligt avlönad, tjänstgjorde han från 1875 som läkare i Forró och samtidigt också som järnvägsläkare. Han fortsatte emellertid jämsides därmed sina zoologiska studier och publicerade under denna tid sitt första större verk, nämligen en monografi över de ungerska lygaeiderna. Redan 1867 hade han utgivit ett arbete om Ungerns ryggradsdjur. Under åren 1878—80 var han distriktsläkare i Varannó.

När phylloxeran 1875 nådde Ungern, fick Horváth uppdraget att förbereda bekämpningen av skadedjuret. Han besökte då Italien, Schweiz, Tyskland och särskilt Frankrike för att studera denna fråga. Efter hemkomsten utnämndes han till direktor för den då nyinrättade experimentalstationen för phylloxerans bekämpande. Sedermera upprättades på Horváths initiativ flera dylika stationer, och slutligen organiserades det hela på Horváths förslag till den kungliga ungerska entomologiska anstalten, som då kom att arbeta med samtliga skadedjur och blev en av de första för praktisk entomologi i Europa.

Horváth mottog 1895 vid Frivaldszkys död befattningen som direktor för ungerska nationalmuseets zoologiska avdelning. Det arbete, han nedlagt på särskilt den entomologiska avdelningens utveckling, är högst betydande. Han intresserade sig isynnerhet för hemiptererna, och vid hans död torde hemiptersamlingen ha varit den största i sitt slag i världen. Horváth var i många år hemipterologiens nestor, vilken suveränt behärskade sitt ämne och med en oerhörd artkännedom arbetade som systematiker inom alla hemiptergrupper. Han har publicerat bortåt 500 zoologiska arbeten, de flesta dock av mindre omfång. Alla utmärkas de av stor noggrannhet och pålitlighet.

1884 grundade Horváth tidskriften »Entomologische Blätter», och 1903 började på hans initiativ »Annales historico-naturales Musaei Hungarici» utkomma, med Horváth som redaktör. Han var den drivande kraften vid organiserandet av den 10:de internationella zoologkongressen i Budapest. 1923 pensionerades han men fortsatte ännu många år att nästan dagligen arbeta på museet.

Horváth ingick 1876 giftermål med Klementine Lipovniczky, med vilken han hade tre barn. Efter makans bortgång 1910 gifte han om sig 1912 med Isabella Muraközi, vilken dog 1936. Samma år ingick han änyo, trots hög ålder, giftermål med sin svägerska, Ilona Muraközi.

Horváth var personligen synnerligen älskvärd och hjälpsam, en verklig hedersman. Själv hade jag förmånen att göra hans bekantskap under ett par veckors uppehåll i Budapest på våren 1931, då jag studerade hans rika samlingar av hemipterer. Horváth skydde därvid ingen möda att ställa såväl alla samlingar som också arbetsk hjälp till mitt förfogande och visade ett tillmötesgående, som hos mig lämnat outplån-

liga intryck och som utan överdrift torde kunna betecknas som enastående. Alla exemplar, som jag önskade låna, även typer, fick jag plocka ut och medföra hem för närmare undersökning. Jag bevarar i största tacksamhet minnet av den generöse mannen och av denna lärorika och intressanta tid. Trots sin ålder besökte Horváth varje dag museet, där han arbetade flera timmar. Han besatt in i sena ålderdomen en alldeles ovanlig vitalitet. Mitt sista minne av honom daterar sig från året därpå, 1932, då vi träffades vid den internationella entomologkongressen i Paris. Den gamle forskaren var då ännu vid relativt god hälsa och bevistade, trots fyllda 84 år, flera av sammankomsterna.

O. Lundblad.